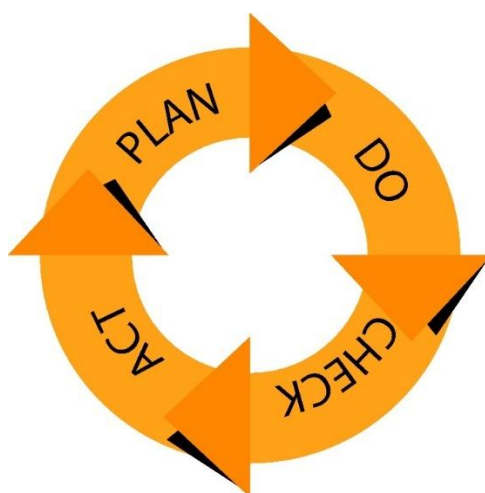

Beleidsnotitie

Rechtmatigheidsverantwoording

2025

Opgesteld onder verantwoordelijkheid van de controller van de GGD Brabant – Zuidoost

Versiebeheer

Versie	Datum	Auteur	Opmerkingen
0.9	6-12-2022	Willem Schuitemaker	Concept nog niet afgestemd
1.0	7-6-2023	Willem Schuitemaker	Definitief afgestemd met manager financiën en control, voor te leggen aan Bestuur
2.0	6-11-2025	Paul Hanique	Actualisatie op basis van BADO/BBV

Postadres

GGD Brabant-Zuidoost
Postbus 8684
5605 KR Eindhoven

Bezoekadres

Gebouw De Witte Dame
Clausplein 10
5611 XP Eindhoven

ggdbzo.nl
088 0031 100
Kvk nr. 50451154

Inhoud

Inleiding	3
Het begrip rechtmatigheid en de rechtmatigheidscriteria.....	4
Het begrip rechtmatigheid	4
De rechtmatigheidscriteria.....	4
Begrotingscriterium	5
Voorwaardencriterium	5
M&O criterium	5
Ambities van de organisatie ten aanzien van de Rechtmatigheidsverantwoording	6
Rollen en verantwoordelijkheden.....	7
Algemeen Bestuur	7
Dagelijks Bestuur.....	7
Directie en management	8
Rapporterings- en verantwoordingsgrens	9
Verantwoordingsgrens	9
Rapporteringsgrens	10
Rapportage frequentie.....	10
Relatie met andere verordeningen en richtlijnen	12
Controleprotocol.....	12
Normenkader	12
Toetsingskader	12
Financiële verordening	12
Controle verordening	13
Bijlages	14
Model tekst rechtmatigheidsverantwoording	14
Tabel opvolging stellige uitspraken en aanbevelingen Kadernota Rechtmatigheid 2025	15

Inleiding

Sinds het boekjaar 2023 is het Dagelijks Bestuur van de GGD Brabant Zuid - Oost – als gevolg van een landelijke wetswijziging – verantwoordelijk om een rechtmatigheidsverantwoording af te geven en deze op te nemen in de jaarrekening. In deze verklaring verantwoordt het Dagelijks Bestuur zich direct tot het Algemeen Bestuur over het (financieel) rechtmatig handelen van de organisatie. De accountant controleert of de rechtmatigheidsverantwoording van het Dagelijks Bestuur zoals opgenomen in de jaarrekening getrouw tot stand is gekomen.

Het Algemeen Bestuur heeft bij de implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording (2023) bepaald dat de verantwoordingsgrenzen voor enerzijds fouten en onduidelijkheden afzonderlijk op 1% en anderzijds voor onzekerheden op 3% van de totale lasten werden gesteld. Dit in lijn met de maximale materialiteitsgrens van de accountant, om daarmee te waarborgen dat er geen onduidelijkheden bestaan ten aanzien van de interpretatie van bevindingen op basis van de grenzen van de accountant en de interne spelregels.

Op 21 maart 2025 zijn een aantal wijzigingen in zowel het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) als in het Besluit Begroting Verantwoording (BBV) formeel goedgekeurd door de Commissie BBV. Deze wijzigingen hebben een directe impact op zowel de rechtmatigheidsverantwoording als op de accountantscontrole van de jaarrekening, waarin de rechtmatigheidsverantwoording is opgenomen.

De belangrijkste wijzigingen betreffen:

- De verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheidsverantwoording ligt voortaan tussen 0% en 2% van de totale lasten exclusief toevoeging aan reserves (dit was voorheen maximaal 3% van de totale lasten inclusief toevoeging aan reserves)
- De materialiteit van de accountantscontrole wordt, voor fouten en onzekerheden in de getrouwheid bij elkaar opgeteld, gesteld op 2% van de lasten exclusief toevoeging aan reserves (dit was voorheen fouten 1% en onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoeging aan reserves)

Naar aanleiding van de wijzigingen in wet- en regelgeving, effectief met ingang van het jaar 2025, meer specifiek met betrekking tot de materialiteitsgrens voor de accountant is in deze beleidsnotitie een voorstel opgenomen om de drempel van de verantwoordingsgrens te verhogen van 1% naar 2% van de totale lasten (exclusief toevoeging aan reserves). Hiermee blijven we ook vanaf 2025 voorkomen dat er interpretatieverschillen ontstaan tussen de GGD en de accountant over de (omvang van de) uitgevoerde werkzaamheden en de bevindingen.

Het begrip rechtmatigheid en de rechtmatigheidscriteria

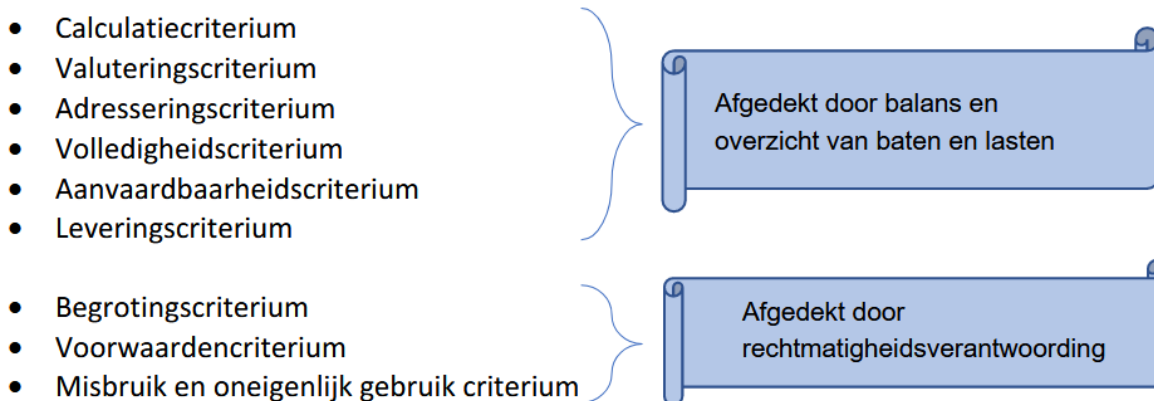
Het begrip rechtmatigheid

Het juridische begrip rechtmatigheid heeft betrekking op alle geldende wetten en regels. Rechtmatigheid is dan het handelen in overeenstemming met alle wetten en regels. Het begrip rechtmatigheid in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording is een minder omvattend begrip. Bij rechtmatigheid in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording bestaat er een duidelijke relatie met het financiële beheer. Er moet immers worden verantwoord dat baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Het gaat om de financiële beheershandelingen.

Handelingen en beslissingen van niet-financiële aard dienen wel in algemene zin te worden betrokken bij de inschatting van het algemene risicobeleid en -beheer van de gemeente. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan claims inzake planschade. De ratio hiervan is dat niet-financiële handelingen wel kunnen leiden tot financiële risico's, waarvoor door het college bijvoorbeeld een voorziening zou moeten worden gevormd

De rechtmatigheidscriteria

Het begrip financiële rechtmatigheid is concreet gemaakt en uitgewerkt in de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV met behulp van de 9 onderstaande criteria:

De eerste zes criteria gaan over de getrouwheid en blijven van toepassing bij het vaststellen van de jaarrekening. De getrouwheidsaspecten, zoals die zijn opgenomen in de accountantscontrole dekken ook deze rechtmatigheidscriteria, met uitzondering van het begrotingscriterium, het voorwaardencriterium en het M&O criterium.

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk om op deze laatste drie aspecten een verantwoording aan het Algemeen Bestuur qua rechtmatigheid af te leggen.

Begrotingscriterium

Bij het begrotingscriterium gaat het om controle op overschrijdingen van de geautoriseerde begroting na begrotingswijzigingen in het boekjaar. Onderdeel van de rechtmatigheidsonderbouwing is vaststellen of er sprake is van dit soort overschrijdingen en of ze passen binnen het beleid en met reden zijn toegelicht in de jaarrekening. Als de overschrijdingen zijn toegelicht en de jaarrekening wordt vastgesteld door het Algemeen Bestuur, dan zijn deze overschrijdingen alsnog rechtmatig. Alleen een begrotingsoverschrijding die onrechtmatig (niet passend binnen het beleid en niet toegelicht) is, wordt vermeld in de rechtmatigheidsverantwoording.

Voorwaardencriterium

Bij het voorwaardencriterium wordt vooral gekeken of de financiële beheershandelingen binnen de gemeenschappelijke regeling voldoen aan de voorwaarden zoals die gesteld zijn in de wet- en regelgeving. Het betreft o.a. de aspecten hoogte, recht en duur. In het normenkader is de interne- en externe regelgeving waaraan getoetst wordt opgenomen. Het normenkader wordt actueel gehouden en jaarlijks aangepast op basis van nieuwe wet- en regelgeving.

M&O criterium

Bij het M&O criterium gaat het in het bijzonder om vast te stellen dat de organisatie effectieve maatregelen heeft getroffen om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. De gemeenschappelijke regeling heeft hiertoe een specifiek M&O beleid, vastgesteld door het Algemeen Bestuur.

Ambities van de organisatie ten aanzien van de Rechtmatigheidsverantwoording

De organisatie onderkent een drietal varianten ten aanzien van de rechtmatigheidsverantwoording.

1. De basis variant van de rechtmatigheidsverantwoording

In deze variant zorgt het Dagelijks Bestuur (in afstemming met het Algemeen Bestuur en accountant) voor een interne beheersing specifiek gericht op de rechtmatigheidsverantwoording. Dat betekent dat de interne controles zodanig gepland worden, dat het Dagelijks Bestuur tot een gedegen onderbouwd oordeel kan komen over de rechtmatigheid. De aanpak wordt vastgelegd in het interne controleplan en vanwege de relatie met de getrouwheid afgestemd met de accountant.

2. De ambitie variant

In deze variant gaat de organisatie een stapje verder en gebruikt de rechtmatigheidsverantwoording als impuls om de bedrijfsvoering te verbeteren. D.m.v. een plan van aanpak wordt uitgewerkt wat de ambitie van de organisatie is ten aanzien van de administratieve organisatie en interne beheersing, IT-beheer en interne controle. Daarbij wordt de gehele organisatie betrokken, bijvoorbeeld m.b.v. het 3-lijnenmodel (voorheen Three lines of defence-model), zodat ook de verantwoordelijke managers in de lijn meer dan nu het geval is medeverantwoordelijk worden voor het rechtmatigheidsbeheer. De ambitie variant is een proces van continue verbetering wat de hele organisatie omvat en zal meer tijd vragen.

3. Het in control statement (de ultieme variant)

Deze variant gaat nog weer een stap verder. In dit geval verklaart de organisatie/het Dagelijks Bestuur niet alleen getrouw/rechtmatig te hebben gewerkt, maar ook dat het systeem van interne beheersing en risicomanagement toereikend is om de risico's te beheersen. Ofwel dat de organisatie 'in control' is. Hiervoor moet een specifiek normenkader worden afgesproken, dat verder gaat dan alleen interne procedures (compliance) maar ook gaat over de beheersmaatregelen t.a.v. operationele en strategische doelen.

Advies keuze variant

De ambities van de organisatie ten aanzien van rechtmatigheidsverantwoording moeten door het Algemeen Bestuur worden bepaald. De organisatie maakt een doorontwikkeling op het gebied van interne controle en opereert binnen de eerste variant. We adviseren deze voor de komende jaren te handhaven. De tweede variant is op langere termijn te adviseren, omdat dit een goede impuls kan zijn voor de bedrijfsvoering. De derde variant is een na te streven ambitie die in het kader van een mogelijk gewenste doorontwikkeling invulling kan krijgen.

Rollen en verantwoordelijkheden

In dit hoofdstuk wordt een nadere invulling gegeven wat de impact is voor de rollen en verantwoordelijkheden van de diverse organen binnen GGD Brabant-Zuidoost.

Algemeen Bestuur

Op basis van de Wet op de Gemeenschappelijke Regeling stelt het Algemeen Bestuur de financiële verordening vast. In deze verordening zijn de uitgangspunten opgenomen waarmee het Algemeen Bestuur kan toetsen dat de rechtmatigheid van het financiële beheer en van de inrichting van de financiële organisatie is gewaarborgd.

De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording is mede bedoeld om het gesprek te ondersteunen tussen het Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur, over de (financiële) rechtmatigheid. Hiermee kan de kader stellende- en controlerende rol van het Algemeen Bestuur worden versterkt.

Hierbij is van belang dat het Algemeen Bestuur:

- De verantwoordingsgrens vaststelt tussen 0% en 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan reserves (zie hoofdstuk 5).
- Het normenkader vaststelt.
- Invulling geeft aan wat het Dagelijks Bestuur over de rechtmatigheid in de paragraaf Bedrijfsvoering minimaal zal moeten verantwoorden.

Dagelijks Bestuur

De verantwoordelijkheid voor het rechtmatig handelen van de GGD ligt formeel bij het Dagelijks Bestuur. In opdracht van het Dagelijks Bestuur richt de directie daarvoor de administratieve organisatie en interne beheersing zodanig in, dat het Dagelijks Bestuur uiteindelijk verantwoording kan afleggen. Dit betekent ook dat de organisatie kritisch moet kijken of bedrijfsprocessen moeten worden geoptimaliseerd om rechtmatigheidsfouten te voorkomen. Het afleggen van verantwoording in het kader van rechtmatigheid door het Dagelijks Bestuur ondersteunt de verantwoordelijkheidsverdeling tussen Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur.

Hierbij is het van belang dat het Dagelijks Bestuur:

- Invulling geeft aan het operationaliseren van het rechtmatigheidsbeheer waaronder het laten opstellen van een toetsingskader en het laten uitvoeren van interne controles om tot een rechtmatigheidsverantwoording te kunnen komen.
- De rechtmatigheidsverantwoording opstelt en opneemt in de jaarrekening.
- In de paragraaf Bedrijfsvoering van het jaarverslag een toelichting opneemt over de financiële rechtmatigheid. Kern van deze toelichting betreft de beheersing, rapportage en maatregelen.

Directie en management

De directie is verantwoordelijk voor het realiseren van de strategie, de doelstellingen en een goede sturing en beheersing op hoofdlijnen. De directie maakt voor de rechtmatigheid gebruik van de uitgevoerde interne controles en bewaakt de voortgang van het opvolgen van de aanbevelingen vanuit de interne controles en de door de accountant uitgevoerde interim-controle.

Het management is primair verantwoordelijk voor het aansturen en beheersen van de uitvoering van de bijbehorende processen en legt verantwoording af aan de directie. Het management zorgt voor de invoering, borging en uitvoering van de benodigde interne controles en de vastlegging daarvan. Daarnaast zorgt het management voor het oppakken van de aanbevelingen uit de interne controles.

Om voldoende zekerheid te hebben over de betrouwbaarheid van de verantwoordingsinformatie heeft de organisatie adequate (interne)controlemaatregelen nodig. Dit is in belangrijke mate geborgd in de interne bedrijfsprocessen.

Rapporterings- en verantwoordingsgrens

In het kader van de rechtmatigheidsverantwoording moet een onderscheid worden gemaakt tussen rapporterings- en verantwoordingsgrens. Onderstaand wordt dit nader uitgewerkt.

Verantwoordingsgrens

De grens waarboven afwijkingen in de rechtmatigheidsverantwoording moeten worden opgenomen wordt door het Algemeen Bestuur bepaald. Het totaal van de afwijkingen bedraagt maximaal 2% van de totale lasten (exclusief toevoegingen aan reserves). Onder afwijkingen wordt verstaan fouten (dus het niet naleven van wet- en regelgeving, over- en/of overschrijdingen van begroting) en/of posten waarvan bij het Dagelijks Bestuur onduidelijkheid bestaat over de rechtmatigheid. De materialiteit van de accountantscontrole wordt, voor fouten en onzekerheden in de getrouwheid bij elkaar opgeteld, gesteld op 2% van de lasten.

Blijven de fouten en onzekerheden onder de verantwoordingsgrens dan worden geen afwijkingen opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. Wel blijft het relevant om afwijkingen te vermelden in toelichting in de jaarrekening.

Schematisch ziet dit er als volgt uit:

Strekking controleverklaring				
Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten en onzekerheden (gezamenlijk) in de jaarrekening (% lasten exclusief toevoegingen aan reserves)	$\leq 2\%$	$> 2\% < 4\%$	$\geq 4\%$	$\geq 4\%$

Advies verantwoordingsgrens

Vanaf boekjaar 2025 hanteert de accountant voor de goedkeuring van de jaarrekening een **grens van 2% van de totale lasten (exclusief toevoegingen aan reserves)**, daarboven wordt een verklaring met beperking afgegeven. We adviseren om voor de rechtmatigheidsverantwoording een grens van **2%** te hanteren, zodat deze aansluit bij de grens die de accountant hanteert voor getrouwheid. Een lagere grens leidt tot een onnodig hogere inspanning in de uitvoering van de interne controles, vanwege een groter aantal deelwaarnemingen en verhoging van de administratieve last. Een hogere grens leidt tot verschil in de beoordeling ten opzichte van de beoordeling van de accountant en wellicht tot een aanvullende controle door de accountant.

Rapporteringsgrens

In de financiële verordening van GGD Brabant-Zuidoost zijn bepalingen opgenomen ten aanzien van de rapporteringsgrens. De percentages worden steeds genomen van de werkelijk gerealiseerde programmalasten, exclusief reserve dotaties. Afwijkingen vanaf de rapporteringsgrens moeten worden opgenomen en toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering van het jaarverslag. In de financiële verordening van GGD Brabant-Zuidoost is door het Algemeen Bestuur een rapporteringsgrens vastgesteld op een absoluut bedrag, te weten € 50.000,-. Dit betekent dat geconstateerde fouten groter dan € 50.000,- dienen te worden gerapporteerd in het verslag van bevindingen.

Advies rapporteringsgrens

Wij adviseren om de rapportagegrens € 50.000,- te blijven hanteren welke is vastgelegd in de Financiële verordening.

Rapportage frequentie

Het Dagelijks Bestuur moet periodiek rapporteren aan het Algemeen Bestuur over de voortgang van de werkzaamheden en tussentijdse bevindingen m.b.t. de rechtmatigheidsverantwoording. In de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV zijn geen frequentie eisen opgenomen, anders dan dat tussentijds moet worden gerapporteerd.

Advies rapportage frequentie

Wij adviseren om de rapportage frequentie te stellen op twee keer per jaar. Dit betreft een tussentijdse verantwoording in de bestuurscyclus van oktober gevolgd door een definitieve rapportage in de jaarrekening.

Relatie met andere verordeningen en richtlijnen

Het Dagelijks bestuur is verantwoordelijk om Rechtmatigheidsverantwoording af te leggen. In deze verklaring verantwoordt het Dagelijks Bestuur zich direct tot het Algemeen Bestuur over het (financieel) rechtmatig handelen van de organisatie.

De van toepassing zijnde spelregels hiervoor zijn verankerd in het controleprotocol inclusief normenkader, controle verordening en de financiële verordening. Het interne controleplan vormt de basis voor het uitvoeren van de controle werkzaamheden. Hieronder lichten wij de belangrijkste documenten toe welke gelieerd zijn aan rechtmatigheidsverantwoording.

Controleprotocol

Het controleprotocol wordt jaarlijks vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Het controleprotocol moet worden vastgesteld vóór de accountantscontrole op de jaarrekening. Het controleprotocol gaat uit van de algemene uitgangspunten voor de controle van de jaarrekening van getrouwheid, waaronder getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording.

Normenkader

Ook het normenkader wordt jaarlijks opgesteld en vastgesteld door het Algemeen Bestuur in het controleprotocol. Het normenkader fungeert als basis voor de rechtmatigheidsverantwoording en betreft de inventarisatie van de voor de verantwoording relevante regelgeving, van andere overheidsorganen (extern) en van de gemeenschappelijke regeling zelf (intern). Onder deze interne regelgeving worden verordeningen en Bestuursbesluiten verstaan. Vervolgens kan dan het toetsingskader worden opgesteld. In het toetsingskader is per wet/regeling/verordening vastgelegd welke artikelen relevant zijn voor de toetsing.

Toetsingskader

Vanuit het normenkader wordt een toetsingskader opgesteld wat vastgelegd wordt in de werkplannen, aan de hand waarvan de rechtmatigheidscontroles worden uitgevoerd. Daarmee is gewaarborgd dat met de uitvoering van de interne controle wordt voldaan aan de vereisten die nodig zijn voor het afgeven van de rechtmatigheidsverantwoording.

Financiële verordening

In de financiële verordening worden de financiële spelregels, waaronder die met betrekking tot de rechtmatigheidsverantwoording, vanuit het Algemeen Bestuur vastgelegd waarmee het Dagelijks Bestuur de administratieve organisatie en interne beheersing kan inrichten.

Het hoofddoel van een financiële verordening is het creëren van een duidelijk en controleerbaar financieel kader voor

de GGD. Bij significante relevante wetswijzigingen moet deze financiële verordening worden geactualiseerd. Deze verantwoordelijkheid ligt uiteindelijk bij de directie, die dit verder binnen de organisatie zal delegeren.

Controle verordening

In de controleverordening ligt de rol van de accountant vast. Hierin dient te zijn opgenomen dat de accountant de getrouwheid van de jaarrekening controleert inclusief de daarin opgenomen rechtmatigheidsverantwoording. Deze verordening zal tegelijkertijd met de financiële verordening bij significante relevante wetswijzigingen moeten worden geactualiseerd.

Bijlages

Model tekst rechtmatigheidsverantwoording

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het Dagelijks Bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het Algemeen Bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het Algemeen Bestuur op <datum> vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het Algemeen Bestuur bepaald en bedraagt <x>% (maximaal 2) van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € <x>. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV.

Bevinding

Het Dagelijks Bestuur stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen bedrag € <Y> bedraagt. Dit is lager/hoger dan de daarvoor gestelde grens van € <X>. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het Dagelijks Bestuur overigens een bedrag van € <Z> acceptabel op basis van door het Algemeen Bestuur vastgestelde afspraken.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

-

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Tabel opvolging stellige uitspraken en aanbevelingen Kadernota Rechtmatigheid

2025

Stellige uitspraak of aanbeveling	Wel of niet relevant voor de GGD Brabant Zuid - Oost	Opvolging door GGD Brabant Zuid - Oost
Bij onduidelijkheden over de interpretatie in de verordeningen over financiële consequenties dient het AB aan te geven welke uitleg hieraan moet worden gegeven. Deze interpretatie van het AB moet vervolgens vastgelegd worden in een AB besluit, waarna dit besluit wordt verwerkt in de desbetreffende verordeningen. (paragraaf 3.1.3)	Wel relevant	Alle verordeningen worden geactualiseerd in 2025 mede rekening houdend met de RMV en BADO Indien dit zich voordoet na actualisatie van de verordeningen dan neemt AB een besluit
De totale lasten (exclusief de toevoegingen aan reserves) vormen de te hanteren omvangbasis voor het berekenen van de verantwoordingsgrens (paragraaf 3.2)	Wel relevant	Alle verordeningen worden geactualiseerd op dit punt in 2025
Het DB geeft in de paragraaf bedrijfsvoering een toelichting op alle afwijkingen, die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn opgenomen en welke maatregelen worden genomen om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen. (Paragraaf 3.3)	Wel relevant	Wordt opgenomen op basis van de voorgeschreven tekst voor de rechtmatigheidsverantwoording en als zodanig verwerkt in de paragraaf bedrijfsvoering
Voorwaarden (o.b.v. voorwaardencriterium) die direct van invloed zijn op de verslaggeving c.q. het getrouwe beeld van de jaarrekening worden niet opgenomen in de	Wel relevant	De GGD volgt de stellige uitspraak en neemt dit niet aanvullend op in de rechtmatigheidsverantwoording

rechtmatigheidsverantwoording. (Paragraaf 4.1)		
Indien de normen uit de gids proportionaliteit veelvuldig niet nageleefd worden of slecht gedocumenteerd en/of gemotiveerd zijn, dan moet het DB hierover rapporteren via de paragraaf bedrijfsvoering. (Paragraaf 4.1.1)	Wel relevant	Als deze situatie zich veelvuldig voordoet zal hierover in de paragraaf bedrijfsvoering worden gerapporteerd
Ontbrekende afrekeningen waarvoor het DB een deugdelijke onderbouwing voor wat betreft de rechtmatigheid kan verstrekken, leiden niet tot een fout of onduidelijkheid voor de rechtmatigheidsverantwoording. (Paragraaf 4.1.3)	Niet van invloed op de GGD	Organisatie geeft geen subsidie bijdrage aan derden
Niet-financiële onrechtmatigheden in verband met het niet naleven van bepalingen in de wet Fido en bijbehorende Regelingen moeten worden opgenomen en toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering. (Paragraaf 4.1.7)	Wel relevant	Indien deze situatie zich voordoet dan wordt daarover gerapporteerd in de paragraaf bedrijfsvoering
Het DB en het AB leggen in de financiële verordening vast op welke wijze om wordt gegaan met begrotingsonrechtmatigheden. Hieruit moet blijken hoe afwijkingen geïnterpreteerd worden in het kader van het uitoefenen van het budgetrecht door het AB. (Paragraaf 4.2.2)	Wel relevant	De GGD volgt de stellige uitspraak en neemt dit op in de Financiële verordening
Begrotingsonrechtmatigheden die binnen de beleidskaders van het AB passen, moeten worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording (voor	Wel relevant	Overzicht met begrotingsonrechtmatigheden wordt opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering, voor de

zover de verantwoordingsgrens voor afzonderlijk fouten of onduidelijkheden is overschreden), maar worden niet nader toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording. (Paragraaf 4.2.2)		toelichting wordt de notitie gevolgd.
Geconstateerd misbruik waarbij het M&O beleid juist is uitgevoerd en op een getrouwe wijze is verwerkt in de jaarrekening, wordt niet betrokken bij het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording. Wel dient via de paragraaf bedrijfsvoering inzicht te worden gegeven in de aard en de (financiële) impact van het bij de GGD geconstateerde misbruik. (Paragraaf 4.3.3)	Wel relevant	Op het moment dat deze situatie zich voordoet dan volgt GGD de notitie
Bij complexe situaties waarin er verschillende onderbouwde standpunten zijn en specialisten niet tot een eenduidig oordeel komen, kan het voor het DB onduidelijk zijn of financieel rechtmatig is gehandeld. Het DB betreft deze situatie bij het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording en neemt deze op indien het totaal aan onduidelijkheden de verantwoordingsgrens overschrijdt. (Paragraaf 4.5)	Wel relevant	Op het moment dat deze situatie zich voordoet dan volgt GGD de notitie
De commissie BBV adviseert om geconstateerde fraude door eigen medewerkers toe te lichten in de paragraaf bedrijfsvoering. (Paragraaf 2.3)	Wel relevant	Advies wordt opgevolgd

De commissie BBV adviseert de door het AB gedelegeerde bevoegdheden aan het DB niet op te nemen in het normenkader rechtmatigheid. (Paragraaf 3.1.2)	Wel relevant	Advies wordt opgevolgd
De commissie BBV adviseert om zowel de verantwoordingsgrens als de rapportagegrens op te nemen in de financiële verordening of de beleidsnotitie rechtmatigheid/ normenkader (Paragraaf 3.2)	Wel relevant	Advies wordt opgevolgd
De commissie adviseert kaderstelling op het gebied van rechtmatigheid niet bij begroting in de paragraaf bedrijfsvoering vorm te geven, maar door middel van de (financiële) verordening of beleidsnotitie rechtmatigheid / normenkader aan het AB voor te leggen en deze periodiek te herzien. (Paragraaf 3.3)	Wel relevant	Is reeds opgenomen in de beleidsnotitie Rechtmatigheid
De commissie adviseert het overzicht inzake (begrotings)onrechtmatigheden zoals opgenomen in paragraaf 4.2.2. in de modelverantwoording op te nemen. (Paragraaf 4.2.2)	Wel relevant	Advies wordt opgevolgd
De commissie BBV adviseert om afspraken tussen DB en AB over verschuivingen van uitgaven tussen jaarschijven in een investeringsbudget vast te leggen in de financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewet. (Paragraaf 4.2.2)	Wel relevant	Is reeds opgenomen in de financiële verordening
De commissie BBV adviseert om kaders op te nemen in de financiële verordening indien specifieke budgetten bij	Wel relevant	Is reeds opgenomen in de financiële verordening

onderuitputting op jaareinde in bestemmingsreserves worden opgenomen. (Paragraaf 4.2.4)		
De commissie BBV doet de aanbeveling tot het maken van een overkoepelend beleidsstuk misbruik & oneigenlijk gebruik (M&O). Deze bevat naast algemene uitgangspunten en risico-analyse ook de maatregelen ter voorkoming en afdoening. (Paragraaf 4.3.2)	Wel relevant	Advies wordt opgevolgd